

Ἡ κατ' ἔτος λατρεία

(Α' μέρος)

α) Ἑορτές.

Γιὰ τὴν Ἐκκλησίᾳ τὸ ἔτος ἀρχίζει τὴν 1ην Σεπτεμβρίου καὶ τελειώνει τὴν 31ην Αὐγούστου. Πρόσωπα τὰ ὁποῖα διακρίθηκαν στὸ πεδίο τῆς πίστεως καὶ τῆς ἀρετῆς, καὶ εἶναι ἄξια θαυμασμοῦ, ἐπαίνων καὶ μιμήσεως, καθὼς καὶ γεγονότα ποὺ ξεχωρίζουν, τιμῶνται ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίᾳ λαμπρῶς. Δύο μεγάλες ἑορτὲς δεσπόζουν στὴν διάρκεια τοῦ ἔτους· ἡ Γέννησις καὶ ἡ Ἀνάστασις τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ. Μὲ βάση αὐτὲς τὶς δύο ἑορτὲς, ὁμαδοποιούμε ὅλες τὶς ὑπόλοιπες ἑορτὲς σὲ κι-νητὲς καὶ ἀκίνητες.

β) Ἀκίνητες ἑορτὲς.

Ὅσες ἑορτὲς τελοῦνται κάθε χρόνο τὴν ἴδια ἡμερομηνία, ὅχι ὅμως καὶ τὴν ἴδια ἡμέρα τῆς ἐβδομάδος, καλοῦνται ἀκίνητες. Ἔχουν ὡς βάση καὶ ἀφετηρία τὰ Χριστούγεννα. Διακρίνονται σὲ Δεσποτικές, Θεομητορικές καὶ ἑορτὲς ἀγίων.

Δεσποτικές ἑορτὲς εἶναι ἐκεῖνες ποὺ ἔχουν σχέση μὲ τὸν Δεσπότην Χριστόν. Θεομητορικές ἀντίστοιχα ὅσες ἔχουν σχέση μὲ τὸ μοναδικὸ πρόσωπο τῆς Θεομήτορος. Συνήθως ἑορτάζουμε τοὺς ἁγίους τὴν ἡμέρα τῆς κοιμήσεώς των, τὴν ἡμέρα δηλαδὴ ποὺ ἔφυγε ἡ ψυχὴ τους γιὰ τὸν Παράδεισο.

Κατατάσσουμε τοὺς ἁγίους σὲ τάξεις. Πάνω ἀπὸ ὅλους εἶναι ἡ **Παναγία**. Ἀκολουθοῦν **οἱ ἄγγελοι, οἱ προφῆτες, οἱ ἀπόστολοι καὶ εὐαγγελιστές, οἱ ἀποστολικοὶ πατέρες** (ἔτσι ὀνομάζονται ἐκεῖνοι οἱ ἅγιοι ποιμένες οἱ ὁποῖοι ὑπῆρξαν ἄμεσοι μαθητὲς τῶν 12 ἀποστόλων), **οἱ ἱσαπόστολοι καὶ φωτισταί** (αὐτοὶ ἔζησαν μετὰ ἀπὸ τοὺς ἀποστόλους καὶ ἀποστολικούς πατέρες καὶ τὸ ἔργο τους ὑπῆρξε παρόμοιο μ' αὐτὸ τῶν ἀποστόλων), **οἱ πατέρες τῆς Ἐκκλησίας** (εἶναι κληρικοὶ καὶ μοναχοὶ ποὺ ἀναδείχθηκαν ἄξιοι ποιμένες καὶ διδάσκαλοι τῆς Ἐκκλησίας, φύλαξαν τὸ ποίμνιό τους ἀπὸ αἱρέσεις καὶ αἰρετικούς, ἔλαβαν μέρος σὲ Συνόδους, μὲ τὴν διδασκαλία καὶ τὰ συγγράμματά τους ἐρμήνευσαν ὀρθῶς τὴν Ἁγία Γραφή καὶ συνετέλεσαν στὴν σωστὴ διατύπωση τῶν Δογμάτων τῆς Ὁρθοδόξου Χριστιανικῆς Πίστεως), **οἱ μάρτυρες** (ὅλοι ὅσοι γιὰ τὴν πίστη τους στὸν Χριστό, διώχθηκαν, φυλακίσθηκαν, βασανίσθηκαν καὶ μὲ φρικτὰ μαρτύρια ἐτελεύτησαν), **οἱ ὁμολογητές** (ὁμολόγησαν τὸν Χριστό, ὑπέστησαν ὅσα καὶ οἱ μάρτυρες ἀλλὰ ἐπέζησαν τῶν μαρτυρίων), **οἱ ὁσίοι** (αὐτοὶ ἐγκατέλειψαν τὸν κόσμον καὶ προσπάθησαν νὰ ἐπιτύχουν τὴν θέωση μὲ τὴν αὐστηρὴ τήρηση τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ, μὲ τὴν ἀσκητικὴ καὶ λατρευτικὴ ζωὴ καὶ τὴν ὁλοκληρωτικὴ ἀφιέρωση στὸν Θεό), **οἱ δίκαιοι** καὶ **οἱ ἱαματικοὶ** (ὅσοι ἔλαβαν τὸ χάρισμα τῶν ἱαμάτων).

Στὴ συνέχεια θὰ ἀναφέρουμε τὶς Δεσποτικές, τὶς Θεομητορικές καὶ κάποιες ἑορτὲς ἀγίων.

Δεσποτικὲς ἑορτὲς.

Χριστούγεννα (25η Δεκεμβρίου). Ἑορτάζουμε τὸ μέγα γεγονὸς τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Υἱοῦ καὶ Λόγου τοῦ Θεοῦ, τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Περιτομὴ (1η Ἰανουαρίου). Κάθε νεογέννητο ἀγόρι, σύμφωνα μὲ τὸν Μωσαϊκὸ Νόμον, τὴν ὄγδοη ἡμέρα τῆς ζωῆς του περιτεμνόταν. Μ' αὐτὸν τὸν τρόπο ἀφιερωνόταν στὸν Θεό. Ταυτόχρονα δινόταν στὸ παιδὶ καὶ τὸ ὄνομά του. Τότε ὁ Κύριός μας ὀνομάστηκε Ἰησοῦς.

Θεοφάνεια (6η Ἰανουαρίου). Ὁ Κύριός μας σὲ ἡλικία τριάκοντα ἐτῶν, ἐβαπτίσθη ἀπὸ τὸν ἅγιο Ἰωάννη τὸν Πρόδρομον.

Ὑπαπαντὴ (2α Φεβρουαρίου). Σαράντα ἡμέρες μετὰ τὴν γέννηση τοῦ Κυρίου, ὁ Ἰωσήφ καὶ ἡ Παναγία Μητέρα Του, ἡ ἀγνὴ ἀειπάρθετος Μαρία, φέρνουν τὸν μικρὸν Ἰησοῦν στὸν ναὸν σύμφωνα μὲ τὸν νόμον. Ἐκεῖ τὸν ὑποδέχεται ὁ πρεσβύτερος ἱερεὺς, ὁ ἅγιος Συμεών.

Μεταμόρφωσις τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ (6η Αὐγούστου). Συνέβη 40 ἡμέρες πρὶν ἀπὸ τὴν Σταύρωση τοῦ Κυρίου μας, ἐνώπιον τῶν μαθητῶν Πέτρου, Ἰακώβου, Ἰωάννου καὶ τῶν προφητῶν Μωϋσέως καὶ Ἠλίας. Λόγω τοῦ πενθίμου χαρακτήρος τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, δὲν ἑορτάζουμε αὐτὸ τὸ γεγονὸς 40 ἡμέρες πρὸ τῆς Μεγάλης Παρασκευῆς, ἀλλὰ 40 ἡμέρες πρὸ τῆς Ὑψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, ποὺ ἰσοδυναμεῖ μὲ τὴν Μεγάλη Παρασκευή.

Ὑψωσις τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ Σταυροῦ (14η Σεπτεμβρίου). Ἡ μακαρία Ἑλένη, μητέρα τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου, ἀναζήτησε στὰ Ἱεροσόλυμα καὶ βρῆκε τὸν Τιμιόν Σταυρὸν τὸ 325 μ.Χ. Στὴ συνέχεια ὁ τότε πατριάρχης Ἱεροσολύμων Μακάριος ὕψωσε αὐτὸν ἐνώπιον τοῦ λαοῦ ἐπὶ ἄμβωνος. Ἡ 14 Σεπτεμβρίου ἰσοδυναμεῖ μὲ τὴν Μεγάλη Παρασκευή. Εἶναι ἀργία καὶ αὐστηρὴ νηστεία.

Θεομητορικές έορτές.

Τὸ Γενέσιον τῆς Θεοτόκου (8η Σεπτεμβρίου). Ἡ γέννηση δηλαδή τῆς Παναγίας μας. Γονεῖς τῆς ἦταν ὁ Ἰωακείμ καὶ ἡ Ἄννα ἀπὸ τὸ γένος Δαυΐδ.

Τὰ Εἰσόδια τῆς Θεοτόκου (21η Νοεμβρίου). Σὲ ἡλικία τριῶν ἐτῶν ἡ Παναγία εἰσάγεται εἰς τὸν Ναὸν τοῦ Σολομῶντος. Ὁ Ἰωακείμ καὶ ἡ Ἄννα τὴν φέρνουν στὰ Ἱεροσόλυμα καὶ τὴν ἀφιερώνουν εἰς τὸν Θεόν.

Ὁ Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου (25η Μαρτίου). Ὁ ἀρχάγγελος Γαβριὴλ ἀπεσταλμένος ἀπὸ τὸν Θεόν, φθάνει στὴν Ναζαρέτ καὶ μηνύει στὴν Παναγία τὴν πλέον καλὴ καὶ χαρμόσυνη ἀγγελία· ὅτι θὰ συλλάβει στὴν μήτρα τῆς ἐκ Πνεύματος Ἁγίου καὶ θὰ γεννήσῃ τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ, τὸν Σωτῆρα καὶ Λυτρωτὴ τοῦ κόσμου.

Ἡ Κοίμησις τῆς Θεοτόκου (15 Αὐγούστου). Θεωρεῖται τὸ μικρὸ πάσχα τοῦ Καλοκαιριοῦ. Κατὰ τὴν παράδοση τῆς Ἐκκλησίας μας, ἡ Θεομήτωρ ἀπέθανε ὅπως ὅλοι οἱ ἄνθρωποι. Σὲ τρεῖς ἡμέρες ὅμως ἀναστήθηκε καὶ ἀναλήφθηκε στοὺς οὐρανοὺς. Ἦδη δηλαδή, βρίσκεται στὴν Βασιλεία τοῦ Θεοῦ μαζί μὲ τὸν Υἱὸ τῆς καὶ Θεό, τὸν Κύριόν μας Ἰησοῦν Χριστόν. Ἀπὸ ἐκεῖ πρεσβεύει καὶ μεσιτεύει γιὰ τὴν σωτηρία τῶν ἀνθρώπων.

Ἑορτὲς τῶν ἁγίων Ἀγγέλων.

(8η Νοεμβρίου). Σύναξις ἀρχιστρατῆγων Μιχαὴλ καὶ Γαβριὴλ καὶ πασῶν τῶν ἀσωμάτων δυνάμεων.

(11η Ἰανουαρίου). Σύναξις μυρίων ἁγίων ἀγγέλων.

(26η Μαρτίου). Σύναξις ἀρχαγγέλου Γαβριὴλ.

(11η Ἰουνίου). Σύναξις ἀρχαγγέλου Γαβριὴλ ἐν τῷ ᾄδειν.

(6η Σεπτεμβρίου). Τὸ ἐν Χώναις θαῦμα τοῦ ἀρχιστρατήγου Μιχαήλ.

Ἑορτὲς τοῦ Τιμίου Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου.

(7η Ἰανουαρίου). Σύναξις μετὰ τὴν Βάπτισιν τοῦ Χριστοῦ.

(24η Φεβρουαρίου). Α΄ καὶ Β΄ εὑρεσις τῆς τιμίας τοῦ κεφαλῆς.

(25η Μαΐου). Γ΄ εὑρεσις τῆς τιμίας τοῦ κεφαλῆς.

(24η Ἰουνίου). Τὸ γενέθλιόν του.

(29η Αὐγούστου). Ἡ ἀποτομὴ τῆς τιμίας κεφαλῆς του.

(23η Σεπτεμβρίου). Ἡ σύλληψις του στὴν κοιλία τῆς μητρὸς του Ἐλισσάβητ.

Ἑορτὲς τῶν ἁγίων Ἀποστόλων καὶ Εὐαγγελιστῶν.

(29η Ἰουνίου). Πέτρος· Σίμων ἢ Κηφᾶς ὁ πρωτοκορυφαῖος.

(30η Νοεμβρίου). Ἀνδρέας ὁ πρωτόκλητος, ἀδελφὸς Πέτρου.

(30η Ἀπριλίου). Ἰάκωβος υἱὸς τοῦ Ζεβεδαίου.

(8η Μαΐου καὶ 26η Σεπτεμβρίου). Ἰωάννης ὁ θεολόγος καὶ εὐαγγελιστής, ἀδελφὸς τοῦ Ἰακώβου.

(14η Νοεμβρίου). Φίλιππος.

(22α Ἀπριλίου καὶ 11 Ἰουνίου). Ναθαναὴλ ἢ Βαρθολομαῖος.

(6η Ὀκτωβρίου). Θωμᾶς ὁ λεγόμενος Δίδυμος.

(16η Νοεμβρίου). Ματθαῖος· Λευΐς ὁ υἱὸς τοῦ Ἀλφαίου, τελώνης καὶ εὐαγγελιστής.

(9η Ὀκτωβρίου). Ἰάκωβος τοῦ Ἀλφαίου, ἀδελφὸς Ματθαίου.

(19η Ἰουνίου καὶ 21η Αὐγούστου). Ἰούδας ἢ Λεββαῖος ὁ ἐπικληθεὶς Θαδδαῖος, υἱὸς Ἰακώβου, οὐχ ὁ Ἰσκαριώτης.

(10η Μαΐου). Σίμων ὁ Κανανίτης ὁ Ζηλωτής.

(9η Αὐγούστου). Ματθίας.

(29η Ἰουνίου). Παῦλος ὁ πρωτοκορυφαῖος Ἀπόστολος τῶν ἐθνῶν.

(30η Ἰουνίου). Μνήμη τῶν 12α Ἀποστόλων.

(4η Ἰανουαρίου). Μνήμη τῶν 70α ἀποστόλων.

Τὸ βιβλίον τῆς Ἐκκλησίας μὲ τίτλο **«ΩΡΟΛΟΓΙΟΝ ΤΟ ΜΕΓΑ»** καταγράφει μὲ χρονολογικὴ σειρὰ τὶς ἀκίνητες ἐορτὲς, ὅπως καὶ τὶς κινήτες.